

TERRA

N.º 6

MES DE MAIG 1980

SANT HILARI SACALM

JOAN SALA "SERRALLONGA"

(PLANA 4)

PARLEM BE

(PLANA 6)

SUECIA UNA LLIÇO SOBRE EL DILEMA

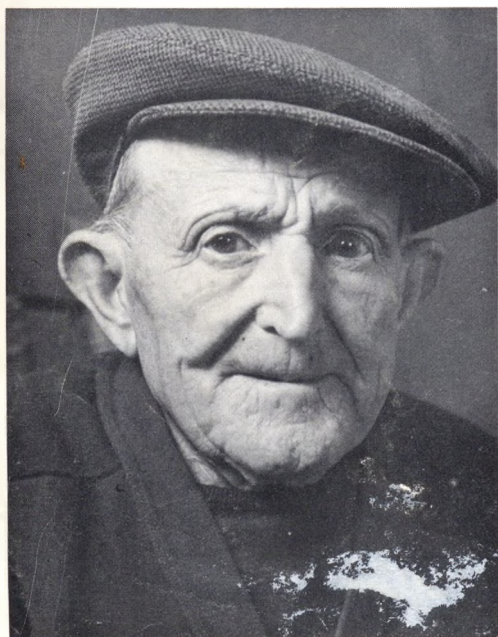
(PLANES 10 i 11)

COL·LEGI MONSOLIU

(PLANA 13)

DIALOGAMOS

(PLANA 14)

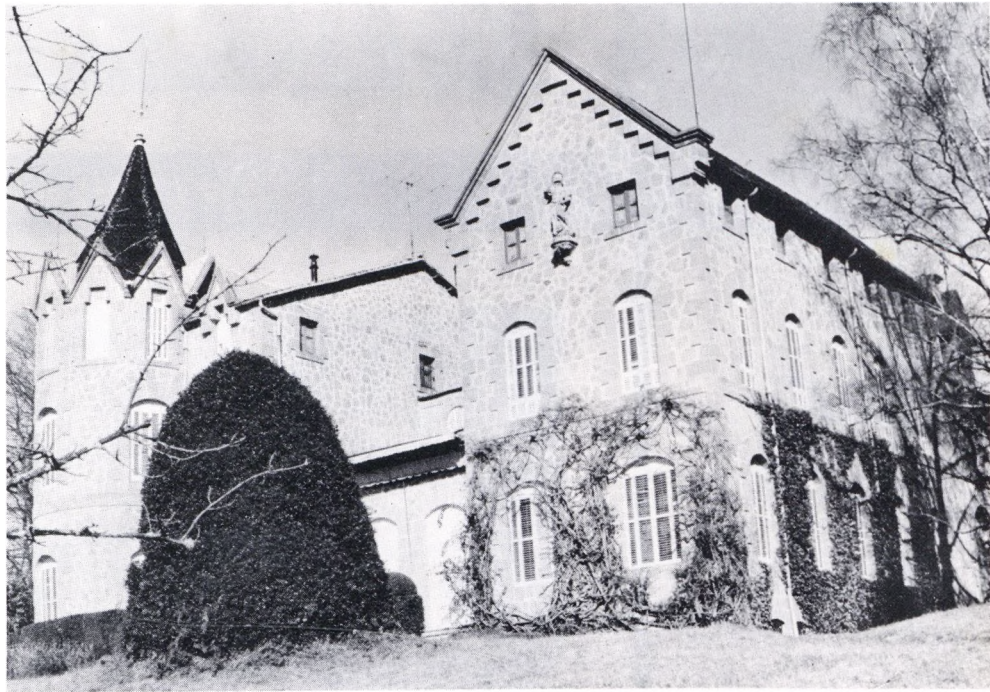
1.ª MARXA POPULAR SANT HILARI

PERSONATGES DE LA NOSTRA
TERRA "EL NOI PUTEI"
ENTREVISTAT PER "TERRA"

EXPOSICIÓ FOTOGRAFICA

LLOC: VILAVECCHIA

AUTOR: JAUME DANÉS

Edita: PAX - Imprimeix les cobertes: IND. GRÁFIQUES DURAN
Coordina: GRUP PER A LA DEFENSA DEL MEDI AMBIENT - COMITÈ ANTIURANI

NOTA: Aquest butlletí és plural. Els coordinadors volem respectar la llibertat d'expressió dels col·laboradors, **tot remarcant que cada autor es fa responsable del seu escrit.** Així mateix, TERRA se compromet a publicar i respectar totes les rèpliques, matitzacions, suggerències o queixes, sempre que s'ajustin al respecte que mereixen les persones o institucions.

EDITORIAL

TERRA. ARA I AQUI...

Sí, avui "TERRA" surt amb un nou aire, amb unes noves ganes de treball i lluita.

Sí, i ara més que mai creiem que és necessari emprendre un nou camí, que, no ho dubtem, haurà d'estar plè de dificultats i d'entrebancs.... Però per això no ens amoïnem ni gens ni mica. Sabem el que volem i hi arribarem.

Encetem amb aquest número una nova etapa, un nou camí. I és que volem que "TERRA" sigui quelcom més del que és ara. Fins ara "TERRA" ha estat el mitjà pel qual TOTS ELS HILARIENCOS han tingut oportunitat d'expressar el seu pensament sense cap mena de por ni ressentiment; un mitjà que ha estat ofert a totes les postures e ideologies; un mitjà en què la mainada, l'esport, les coses del nostre poble hi han tingut cabuda; un mitjà que ens ha donat a conèixer els personatges de la nostra Terra; els problemes dels nostres voltants; la problemàtica nuclear; la qüestió nacional....

Folts han estat els temes que "TERRA" ha ofert al poble a través dels seus voluntaris col·laboradors. En aquest sentit, el grup que integrem "TERRA" ens sentim plenament satisfets, doncs el principal objectiu que ens havíem marcat l'hem complert, és a dir, hem fet de "TERRA" el mitjà de comunicació lliure i obert a tots els hilariencs....

Però hem arribat a la conclusió que amb això no n'hi ha prou. Es necessita quelcom més i per això ara us escrivim d'aquesta manera, donant-vos a conèixer les nostres postures, les nostres intencions, que no són més que els nostres anhels, els nostres desitjos, les nostres esperances, però que no són només nostres: són també vostres.

I és que creiem que d'una vegada per totes ha de quedar clar que "TERRA" també és algú; i que també pensem i opinem. I ara més que mai, cal pendre partit, cal definir-se, cal lluitar per tots aquells ideals que ens mantenen units. No farem una declaració de principis, tan sols ens afirmarem en una sèrie de punts que considerem **bàsics**:

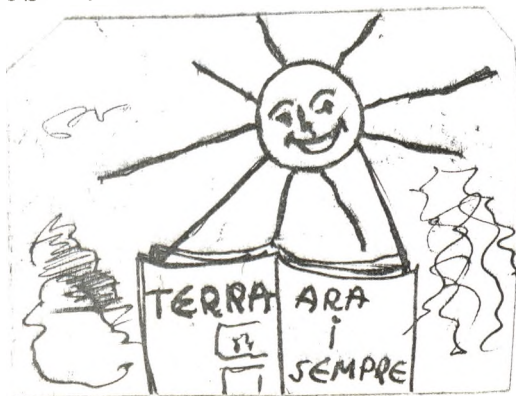
- "TERRA" es declara nacionalista, o millor, CATALANISTA, en el sentit més ampli de la paraula.

- "TERRA" es declara plenament ANTINUCLEAR i a favor de la lluita per l'ECOLOGIA.

- "TERRA" recolça el moviment per la normalització del català i per la LLIBERTAT D'EXPRESSIO.

- "TERRA" es declara a favor de la LLIBERTAT, IGUALTAT i DEMOCRACIA.

"TERRA" lluita i lluitarà.... Esperem la vostra ajuda, hilariencs. La nostra Terra és de tots.

"TERRA"

Abril-80

3

JOAN SALA "SERRALLONGA"

Durant el primer terç del segle XVII, Catalunya sofreix una forta crisi econòmica, social i política, que en gran part condiciona el desenvolupament del bandolerisme. No es tracta d'uns fonaments específicament catalans, sino d'unes manifestacions que amb la intensitat variable, afecten tot l'occident europeu.

Quan en "Serrallonga" comença a actuar l'any 1622, el bandolerisme català coneix un moment de forta devallada. La causa radica exclusivament, en la persecució implacable de què fan objecte per part dels dos darrers virreis nomenats per Felip III, el Duc d'Alburquerque i el Duc d'Alcalà.

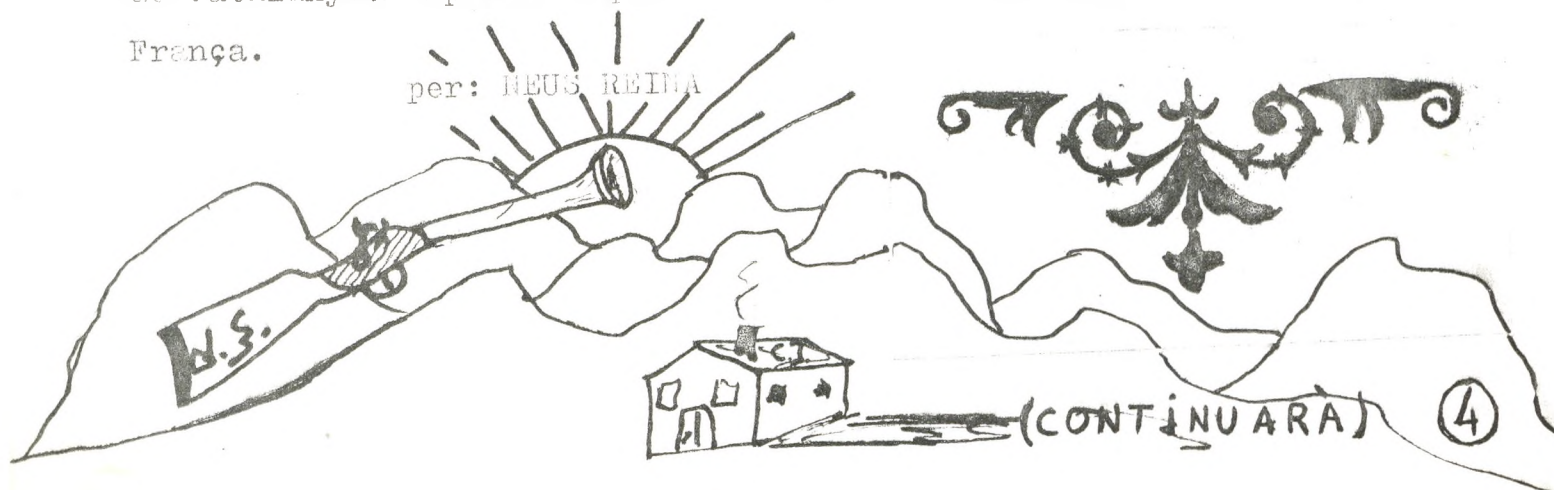
Després d'aquesta petita crisi el bandolerisme es torna a refer prop dels anys 1623 i 1625 i la situació no es pot controlar per part dels governants i que es venen incapaços d'aturar la situació.

Després de diversos sometents organitzats per el virrei Santis en l'any 1625, en el dia 29 de març després, 10 de juny, 2 de juliol, 20 de setembre, 21 de novembre efectua un sometent general, i altra vegada 16 de desembre un sometent general, però tot resulta inútil, el bandolerisme segueix per tot Catalunya on es crea un estat de pànic en tots els ciutadans.

En "Serrallonga" comença a sobresortir en la primavera del 1626. El governador de Catalunya Alex de Marimon, envia un informe a Felip IV a Barcelona, on detalla els llocs on es refugia en "Serrallonga" -Rupit, Viladrau, Vilanova de Sau, Susqueda i Queros, i també alguns dels seus lloctinens, Cristofol Badrigera, Pere Joan Puig, àlies l'herou Puig de la Vall.

Després d'aquest informe es decideix perseguir el bandolerisme arreu de Catalunya. Després d'aquests fets en "Serrallonga" es retira a França.

per: NEUS REINA

-DRETES...? , ESQUERRES...? , CATALUNYA !!!

Estem segurs que a més d'un, el títol que encapçala el present article li vindrà ample i a altres estret...i per a molts d'un romanticisme "demodè".

Però no l'hem fet de cara a la galeria, ni per contentar a ningú, és sí, el fruit d'un fet històric que tot-hom, si ho vol, pot constatar. Fa uns anys es va celebrar un referendun...en aquella ocasió es tractava de triar entre la ruptura amb el passat, o bé una evolució gradual cap a formes de govern més democràtiques. I el poble va escollir aquesta darrera opció. No volem entrar en disquisicions sobre si es va equivocar o no...ni de que el vot afirmatiu a la reforma fou producte de la por...va votar majoritàriament. El demés són discussions vanes.

Després varen votar en unes memorables eleccions...que havien d'ésser legislatives...però que la força dels esdeveniments les convertiren en Constituents.

I es va bastir una Constitució, i en un nou referendun fou acceptada pel poble.

No és qüestió ara de discutir-la, sí que ho és, de que es compleixi TOTALMENT. Bona o dolenta, es l'única que tenim i cal respectar-la i fer-la respectar...i quan sigui l'hora adient...millorar-la.

Un procés semblant hem seguit a Catalunya, si bé amb el gran avantatge que prèviament es va restaurar la Generalitat de Catalunya.

Ara, sobre el paper, legalment, Catalunya té un Estatut, un parlament, un Concili Executiu i un President democràticament elegit.

I no ens enganyem...ni ens hem de deixar endur per triomfalismes. Tenim l'edifici...però està buit, no hi ha cap moble.

Aquest edifici, que tan ens ha costat, cal amoblar-lo, donar-li vida i contingut, és i serà una tasca llarga i dura i és el deure de tots posar-hi el coll per tal que Catalunya assoleixi en el mínim de temps possible totes les facultats d'autogovern que determina l'Estatut i al mateix temps, sense defallences ni claudicacions, millorar d'una manera continuada i segura el present Estatut...que bo o dolent, és l'únic que tenim...sobre el paper.

No és l'hora de qüestionar sobre quin tipus de societat és la més convenient.

Sí que és l'hora de donar contingut al poc que tenim.

Es cosa que a tots interessa, als catalans nats...i també als nouvinguts a la burgesia i als treballadors, a tots els qui viuen i treballen a i per Catalunya.

S'impone una treva, cal que els partits polítics siguin conseqüents, que es deixin de punyetes partidistes, de personalismes, de que tots plegats estem dintre d'un carreró que només té una sortida cap un futur de llibertat i prosperitat. Sortida que és simplement omplernar de facultats al Govern Català.

Catalunya mai ho ha estat ni regressiva ni opresora, sempre ha mirat endavant i mai ha tancat les portes a ningú, vingui d'on vingui, parli, pensi com pensi.

Catalunya mai ho s'ha tancat en si mateixa, plorant llurs desventures, però al mateix temps, mai no s'ha negat a si mateixa. Catalunya, els catalans mai no hem volgut ser altra cosa que el que som: CATALANS sense prejudicis pels orígens propers o llunyans de cadascú. Catalunya, llibertat, oberta a totes les idees, terra de pas, portalada d'Europa, portaveu i capdavantera d'Espanya... Avui ha de demostrar una vegada més el seu esperit.

Es arribada l'hora de que tots, absolutament tots, ens arremanguem de braços i de cames i ens posem a treballar!!
Sols així aconseguirem refer Catalunya i dur-la cap un futur de llibertat i de prosperitat, de justícia social, on les diferències entre rics i pobres, esdevinguin mínimes.

Es la nostre hora...aprofitem-la!!.

TERRA.

PARLEM BÉ, QUE NO COSTA RÉS

<u>M A L D I T</u>	<u>B È N D I T</u>	<u>M A L D I T</u>	<u>B È N D I T</u>
Cuartel.....	Caserna	Lavadora.....	Rentadora
Basura	Escombraries	Verbena.....	Revetlla
Ferrera	Gosera	Lechera	Lletera
Lavavagillas	Rentavaixelles	Quinta (mili)	Lleva
Marianu	Rentaplats	Juerga	Barrila; xefla
Cochinu	Marià	Asustar	Espantar
Bueno	Porc; porquet	Césped	Gaspa
Carreres	Bé ; Bo	Apfetar	Estrenyer
Hada	Curses	Fetxa	Data
Sentarse	Fada	Baloncesto	Basquetbol
Asientu	Asseure's	Avenida	Avinguda
Bandeja	Seient	Campetxano	Trempat
Pitillo	Safata	Tonto	Babau; beneit
Charco	Cigarreta	Terco	Tossut
Peluqueria	Bassal; toll	Lujo	Luxe
Tetxa	Perruqueria	Pedido	Comanda
Sellu	Sostre	Taladradora	Perforadora
Maco	Sagell	Columpi	Engronxador
	Bufó; bonic		

PERSONATGES DE LA nostra TERRA. AVUI: "EL NOI PUTEI"

Josep Crous i Romagueres, més conegut a Sant Hilari con el "noi putei", neix el 17 de maig de 1898 al carrer de l'Hospital.

Els més grans el recordereu, segurament, fent rodells prop de Sant Hilari. La gent jove l'haureu vist alguna vegada pels carrers del poble amb l'escombra de bruc i el carrató.

Els "traginers" porten els senyors a passejar. A l'època del pare de Josep Crous, el "Ve Putei", els anaven a buscar a l'estació amb una cadira que es carregaven a les espatlles.

TORNEM UNS QUANTS ANYS ENRERA...

Avui ens hem proposat tornar uns quants anys enrera i viure per uns moments tota una època que el nostre personatge califica de "molt miseria i molts tips de treballar". Josep Crous ens pot parlar durant moltes hores de la vida al bosc, dels rodells, de l'ambient de Sant Hilari, de la miseria que hi havia, i, en definitiva, de tota una llarga lluita per arribar, de moment, als 82 anys amb una salut de ferro i una memòria impertorbable.

Als 7 anys el seu pare el posa a treballar; no va anar mai a escola, "perquè només hi anaven els que tenien diners". Als 21 anys va a fer "la mili" a Estella i després a l'Àfrica on hi va estar 11 mesos. En total va fer 3 anys de "servici" i cap dia de permís. El sou a la mili era de 6 rals a la setmana. Es casa als 27 anys amb Rosa Aragonès i té tres fills. Quant deixa de treballar al bosc, als 75 anys, passa a treballar

per l'ajuntament, escombrant els carrers. Els primers 4 anys ho fa a "tongades" i els 3 últims és fixe a la plantilla. El mes d'abril d'aquest any s'ha retirat definitivament, encara que com ell diu "no puc estar sense fer res i de tan en quant encara faig alguna cosa".

"TREBALLÀVEM DISSAPTES I DIUMENGES..."

-Recordeu alguna cosa del vostre pare?

Sí, recordo que anàven a buscar als senyors a l'estació d'Hostalric i els portàven al damunt d'una cadira a les espatlles entre vuit homes. Això, però, fa molts anys. El pare sempre havia anat a bosc.

-Treballàveu sempre per els voltants de Sant Hilari?

No. Gairabé sempre estàvem fora de casa durant 15 dies o aixís, treballàvem dissaptes i diumenges, no teníem festes. Dormíem a dins la barraca que nosaltres mateixos ens feiem amb estelles de roder. Jo havia anat al Montnegre a peu, amb el feto i sense macho.

-Quin horari feieu?

No seguíem pas el rellotge. Treballàvem de clar a clar. Ens pagaven a 6 pts. el jornal.

-Us ha passat mai alguna cosa al bosc, algún accident...?

No, mai he estat malalt ni m'ha passat res. Inclús ara estic bé de salut, puc mengar de tot, puc beure vi....

"ENCARA NO SÉ COM SOMS VIUS"

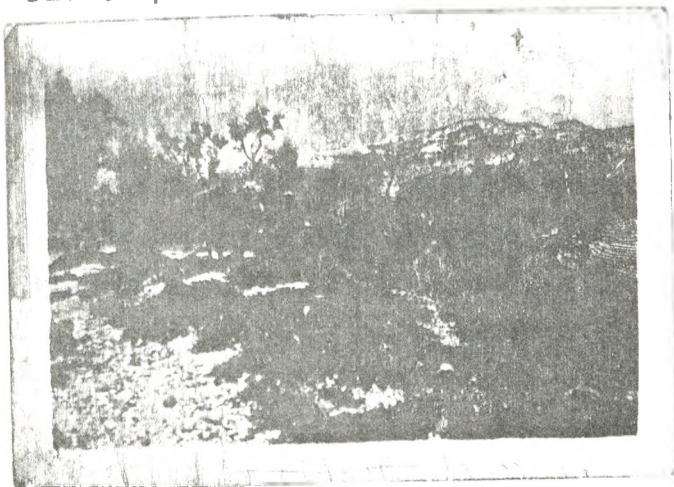
-Recordeu alguna anècdota que us haqués passat estant al bosc?

Alguna cosa concreta no. Recordo que algunes vegades, a l'hivern, ens posàvem a dormir a dins la barraca i al matí hi havia dos pams de neu. Llavors fotíem el camp al trot a alguna casa de pagès i després cap a casa. Aquets dies no guanyàvem res. Teníem d'esperar que marxés la neu.

Encara no sé com som vius.

-Treballàveu sempre pel mateix amo?

No. Jo, per exemple, vaig treballar 12 anys per en Crous, 30 per l'Enric Serras.... Només ens vàren assegurar els últims anys. Al pare no l'havien assegurat mai. Quant ja no podíes treballar havíes d'anar a les "Hermanites".

Amb els machos carregats per camins i dreces.

"ABANS LA GENT S'ESTIMAVA MÉS"

-Us agradaria tornar a aquell temps?

No!, no hi tornaria pas. Hi havia massa miseria.

-Però la gent ha canviat no?

Si. Abans cantàvem i reiem. Els dilluns a vegades no fotiem res, i després teníem de recuperar-ho.

Abans la gent s'estimava més, perquè?, doncs potser perquè hi havia més miseria. Si algú no podia treballar l'ajudàvem. Ens ajudàvem els uns als altres.

-Hi havien èpoques dolentes?

Si!!!!. Quant no hi havia feina al bosc anàvem a collir maduixes o bolets per portar algun centim a casa. Llavors quant anàvem a comprar ens fia ven fins que tornàvem a treballar. Els que no sabíem de lletra per anar a buscar el pa, per exemple, portàvem un bastó i cada vegada que hi anàvem ens feien una marca al bastó i aixís sabíem els pans que devíem.

"ELS DIUMENGES JUGÀVEM A BELIT I LES DONES A BALES"

-Com passaveu el temps els diumenges?

Doncs, jugàvem a bèlit i ens hi jugàvem 15 cèntims. Les dones jugaven a bales. Després, però, ja vàrem anar al ball.

!
-Ara, quan aneu al cafè i us trobeu amb els companys, recordeu totes aquestes coses del bosc i de la joventut?

Ja ho crec que sí. Diem: T'en recordes aquella vegada que vàrem anar...?

-Si poguessiu tornar a aquell temps amb les comoditats d'ara, hi tornariu?

Mare de Deu, sí que hi tornaria. Abans es vivia més tranquil i es menjava més bé, més natural. Però hi havia massa miseria.

Ens quedem encara moltes coses per dir, necessitariem però molts més folis i de moment és impossible. Esperem que amb això quedi testimoni de tota una vida compartida amb el bosc i d'un home que als 82 anys encara te ganas de treballar perquè és eñ que ha fet durant tota la seva vida.

Des d'aquí agraïm al "noi Putei" la seva col·laboració.

Marta Clos

9

SUECIA, UNA LLIÇO

SOBRE EL DILEMA

ENERGIA NUCLEAR? NO GRÀCIES

Durant el darrer mes de Març retornà al panorama internacional el dilema sobre l'energia nuclear, arrel del referèndum celebrat a Suècia a meitat d'aquell mes.

La possible nuclearització d'un país és una elecció que els diversos governs solen analitzar detingudament, els més desenvolupats, car és una alternativa que, des del punt de vista científic, no està suficientment madurada ni estudiada, sobre tot, el futur dels residus radioactius de llarga vida i que enguany no saben què fer-ne.

És, doncs, una sèria determinació escollir aquesta energia per introduir-la dins el plà energètic de qualsevol país, sense abans haver reflexionat profundament les conseqüències que pot aportar al país en qüestió. Veritablement serà en aquesta reflexió necessària i democràtica on caldrà decidir-se el futur del país, prèvia campanya d'informació amplia entre les distintes alternatives. Aquesta reflexió i consegüent decissió, i aixó cal remarcar-ho, no serà vàlida si no és a nivell de tot el poble, de tot l'estat. En cas contrari, si solament ho decideix el govern o el comitè executiu d'algun partit, aquest es el cas dels païssos subdesenvolupats, s'haurà decidit un dilema que no gaudirà del suport dels "propietaris" (altrament dits habitants) d'aquell país, tot condensant aquests tipus de decissions crucials a mans d'uns pocs individus.

Però, és amb els païssos més desenvolupats en qui caldrà fixar-nos a l'hora de plantejar aquest dilema al país, i únicament haurem de fixar-nos-hi per la seva consciència madura de voler reflexionar i decidir col·lectivament -popularment- a través d'un referèndum. Aquest és el gran exemple que ens mostraren els suecs durant el passat mes de Març amb el referèndum sobre l'energia nuclear.

Suècia: Nuclear? No, gràcies.

Tot endinsant-nos en el referèndum suec, serà necessari aclarir la terminologia de les diferents propostes, tres, que es presentaren al poble suec:

1ª.-L'acceptació de l'energia nuclear amb determinades condicions.

2ª.-Acceptació de l'energia nuclear d'una manera provisional i reduïda (se suprimeixen la majoria dels reactors projectats) amb l'exigència que a partir d'ara l'energia nuclear sigui progressivament substituïda per d'altres fons energètiques.

3ª.-Negativa absoluta i des d'ara a l'energia nuclear (1)

Cal aclarir els conceptes en les diverses propostes, puix que a l'hora de jutjar el resultat "energia nuclear sí o energia nuclear no", ens serà totalment necessari a fi de no caure en la tendenciosa trampa que ens ha preparat certa premsa pro-govern.

Els resultats foren:

La primera proposta obtingué el 18,7% de l'electorat. Per la segona, el 39,2% i la tercera el 38%.

Quant els suecs que decididament han escollit l'energia nuclear com una energia necessària pel desenvolupament de l'economia del país, han estat la minoria, el 18,7%.

Quant als altres suecs que no volen l'energia nuclear i llurs conseqüències, foren el doble de l'electorat, el 38%, comparat amb els partidaris de la nuclear, 18,7%. Això, com a primera reflexió, es un símptoma clarificador.

I anem a la resta de l'electorat que va votar, sense tenir en compte el percentatge d'abstenció. Aquest electorat majoritari respecte a les altres postures es decidí, en principi, per continuar amb l'energia nuclear, però..., i aquí arriba la "mare dels ous", tot abandonant de forma constant l'utilització de l'energia nuclear i orientant el desenvolupament econòmic cap a d'altres energies dolces i renovables. Aquesta decisió de suprimir totes les centrals nuclears de la geografia sueca i a tancar les mines d'urani ve a dir i reafirmar la proposta nº 3. Sumant aquestes dues propostes últimes, l'elecció sueca ha estat definitiva i convincent: Nuclear? No, gràcies.

L'Estat espanyol i el referèndum nuclear.

Com s'ha dit abans, aquesta reflexió i posterior decisió col·lectiva, entre tots, s'ha registrat en un país on l'analfabetisme no existeix i, per tant, el nivell cultural de la població és elevadíssim, cosa que realitza i desvetlla la capacitat d'assumir col·lectivament un dilema com aquest. Aquesta forma d'actuar solen coordinar-la els governants, els quals han de ser un reflexe de l'esperit del poble. Sense uns administradors eficients, aquests tipus de consultes no serien possibles.

Parlant de l'Estat espanyol, la cosa resulta molt més complicada i difícil que no pas a Suècia. Les raons?. No fa pas falta enunciar-les, son massa evidents. Però, em el tema nuclear ja hi ha símptomes que serà tractat d'una forma molt parcial, al menys així ho ha donat a entendre el tractament donat per la premsa pro-govern al referèndum suec.

Aquests tipus de premsa han divulgat el resultat del referèndum com si aquest hagués estat una victòria a favor dels partidaris de la nuclear, tot confonent tendenciosament el contingut de la proposta nº 2 en la proposta nº 1. Per ells, el resultat final ha estat, en definitiva, un afiançament de la indústria nuclear, bo i esmentant que hi ha un percentatge molt elevat d'ecologistes i anti-nuclears que s'hi oposen.

Confondre l'apartat nº 1 amb el nº 2 és com no distingir entre el desert i la selva. L'un dona suport a una societat contaminada i l'altre tendeix a configurar una societat distinta i més saludable. I el que ja no cal ni remarcar és la proposta nº 3, propagada per aquest grup-comité sotassignant a través de conferències, escrits i fullets al poble.

Val la pena posar el punt sobre les "is", ja que en cas contrari, el poder de difusió de certa premsa pot ajudar a confondre les inquietuts de pobles que ja han "caminat" més que nosaltres.

(I) AVUI 28-3-80

Comité Antiurani de Sant Hilari

11

== REPAS ESPORTIU DEL MES ==

Aquest mes haig de referir-me a la Festa de l'Esport, que es va celebrar el diumenge 20 d'Abril, i es varen organitzar tota sort de proves esportives. Va començar el dissabte 19 d'Abril, amb una animada Gynkhama de Cotxes, després una exhibició de Tennis al Club Vllaret. La Festa va continuar el diumenge dia 20 d'Abril amb la celebració per primera vegada a Sant Hilari, d'una Marxa Popular que va tenir un recorregut de 8,5 quilòmetres per camins del poble. Hi varen prendre part unes 320 persones i va resultar molt animada. Va seguir un Concurs de Pesca al sortidor de la placeta, on es tractava de pescar baldufes. Per la tarda, a les 3 hores, animada tirada local al Plat, al Camp de Tir, d'àmbit gratuït, i a les 5 hores, partit de Futbol al Camp Municipal, guanyant el nostre equip al Caldes per 4 gols a 2, en partit del Campionat de 3ª Regional (efectuà el xut d'honor la jove senyoreta Floriach "Miss Futbol").

I ja passant a fer un comentari del desenvolupament de tots els esports, ens queda per dir que l'Antoni Brugué i l'Anna Vernedas varen ésser elegits millors esportistes locals, creiem que amb justícia, doncs han vingut fent mèrits amb totes les Competicions atlètiques en que han anat intervenint. Desitgem continuïn per aquest camí i la seva carrera esportiva tingui el màxim èxit.

Referent al futbol haig de fer esment a la bona marxa dels Alevins que després de quedar Campions d'un dels grups provincials, han eliminat al Girona, empatant a casa seva i guanyant aquí per 1 gol a 0, amb tota justícia. El futbol infantil i juvenil continua endavant amb bons resultats, i quant al primer equip ja es prepara la propera temporada per aconseguir una bona classificació a la 2ª Regional, ara resta un partit a casa amb el Sabat (quan ho llegiu ja estarà jugat) per acabar aquesta temporada destacats amb claretat sobre els demés rivals; el presi ens ha dit que en Pepe Aguilar serà el nou entrenador i que volen fitxar-dos o tres jugadors per reforçar l'equip.

L'equip de Ping-Pong ha jugat a Girona els Campionats Provincials de 3ª Categoria. Hi varen prendre part 3 jugadors locals, i va consistir de 4 fases, en Pere Tarrés va ésser eliminat a la 1ª fase, en Jaume Carreras a la 2ª fase, i l'Angel Ramon jugà la semifinal resultant eliminat. Ara prendran part al Campionat de 3ª Categoria per equips, que es jugarà probablement dintre del mes de Maig.

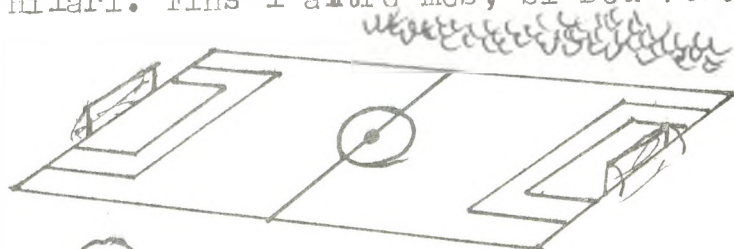
Quant a l'Atletisme, a part de la 1ª Marxa Popular, la Secció Atlètica va desplaçar una trentena d'atletes a Lloret, obtenint una brillant classificació a l'inici de la temporada de vista. El proper 18 de Maig prendran part a un altre Campionat Provincial, i a primers de Juny es preveu participar al Campionat Provincial a Girona, a les pistes del G.E. i E.G.

Referent al Tir, hem de dir que la creació del camp de tir, ha contribuït a potenciar aquest esport, i cada vegada són més nombrosos els tiradors locals, algun d'ells de força categoria.

De la Petanca, podem dir que el C.P. Sant Hilari ha participat a un Campionat per equips a Olot.

Finalment, ens resta dir que els dies 10 i 11 de Maig haurà tingut lloc la celebració del 1ª Rally Sant Hilari "Gran Premi Font Vella", puntuable per el Campionat Zanini-Racing de promoció, desconeixem en aquests moments els resultats.

Aquesta és en resum l'actualitat esportiva del moment a Sant Hilari. Fins l'altre mes, si Déu vol.

(12)

Salvador Clos.

COL·LEGI MONTSOLIU: un problema resolt.

No fa gaire temps que, des d'aquestes mateixes línies m'adreçava a tots els possibles lectors de Terra per tal de donar compte dels greus problemes pels que el Col·legi Montsoliu d'Arbúcies estava passant. Potser cal ara fer una mica de memòria sobre el que vaig dir farà tres mesos: Explicava que el Col·legi podria tenir greus problemes per tal de poder continuar donant classes per manca de diners. Això era degut a que el Ministeri D'Educació, per mitjà de la seva delegació, havia promès una sèrie de diners per poder pagar quatre mestres i aquets no havien arribat. Un cop es va tenir coneixement del problema es varen comprendre moltes de les tensions interiors, tant a nivell de professors com a nivell de la Junta de Pares i, també, d'un sector d'alumnes assabentats del mateix. En aquells moments quedaven poques solucions: una d'elles consistia en un augment considerable de les quotes mensuals (es podrien haver elevat fins al voltant de les 4.500 ptes per més); una altra era demanar subvencions, tant a organismes oficials com privats (Mancomunitat; Delegació Provincial, Diputació...); i la darrera, menys possible que les anteriors, incloure el centre dins de la xarxa d'Instituts Estatals d'arreu de l'Estat espanyol. Les dues primeres eren les més viables, però tan sols arreglaven el present curs i deixaven el proper amb una negra esperança de continuïtat. Malgrat tot, es va anar treballant i aquest treball ja ha donat fruits: En primer lloc, i com a mesura d'emergència perquè els mestres poguessin anar cobrant, s'apugen les quotes mensuals fins a les dues mil ptes.; s'aconsegueix una subvenció per part de la Diputació, si no recordo malament, d'un total de tres milions de ptes per tal de paliar el dèficit previst pel present exercici (de l'orde dels tres milions i escaig; tanmateix, una quantitat considerable cedida per la Mancomunitat. Però quedava el temor de l'any vinent, Què passarà?

Malgrat tot, no fa gaires dies que per les notícies de la Ràdio Nacional d'Espanya i també pels diaris, es confirma de manera oficial que el Col·legi Montsoliu l'any vinent passarà a ser Institut Nacional.

En sentir aquesta notícia, confirmada pels professors i membres de la Junta de Pares, nosaltres, els estudiants que encara no hem acabat els estudis d'ensenyança mitjana, podem respirar tranquils: L'any vinent tindrem un Institut a la vora, i el que és més important, TOTALMENT GRATUIT. Podem estar contents... Tan sols un problema ens queda als estudiants que hi hem d'anar des d'altres llocs: el transport i els menjadors. Seria possible una subvenció per part de l'Ajuntament o d'alguna altra Institució? Així ho esperem tots els estudiants hilarrencs...

* DIALOGAMOS *

La revista "TERRA" del mes de marzo lleva dos artículos que me han despertado la necesidad de comentar: "La historia d'unes nenes de còl-legi", y "El poble vist pels seus joves". A ambos saludo, porque decir libremente lo que se siente, es una cualidad altruista del ser humano, indispensable en las relaciones de los hombres.

Al leer estos dos artículos he sentido un quejido y una protesta por este estado de solitud-enfermedad de la civilización- que cada día invade más al ser, debido a un progreso mal digerido y una cultura que no encuentra el camino de su siglo.

"SOY DE LOS QUE NECESITAN LIBROS Y TIERRA PARA SENTIRME EN MI NATURALEZA"

Os querría hablar en catalán; pero no lo sé escribir. No he tenido la suerte de aprenderlo, y si no lo estudio a los setenta años es por falta de tiempo, ya que lo dedico a escribir y cuidar por placer el huerto y el jardín. Soy de los que necesitan libros y tierra para sentirme en mi naturaleza.

Como veis os hablo de tú. Es mi expresión natural. No sé hablar de otra manera cuando hablo de igual a igual, como también necesito este trato. El vocablo "señor", siento que me separa, me distancia de mi interlocutor, cuando el "tú" me acerca, me hace tomar confianza, y con ello nace la amistad. El "tú" es el primer nominativo que el niño oye al nacer, y son todos los niños sin diferencia de posición o color. Lo oye por docenas de veces de su madre que es carne de su carne. Por eso el niño trata de "tú" antes de que se le imponga lo que llamamos modales educativos y de civilización, porque él no diferencia al rey del palacio, ni al amo del que lo sirve por necesidad de comer.

"PERO VAMOS A LO QUE QUEREIS SABER"

Primero es un recuerdo. Este camino que haceis, "nenes del Sobirà", todos los días de escuela con un sentido rutinario, yo también lo he hecho pero con otra característica: me parecía un juego. Cuando el sol declinaba y alargaba las sombras de los árboles, yo dejaba los bosques del Crous o de Juanuix, y saltando, brincando o corriendo llegaba a Sant Hilari, antes de que la noche cerrara las ventanas del día; casi siempre iba solitario.

Mi madre tenía la cena caliente: un día patatas y le otro judías con un pequeño pedazo de tocino graso, la carne de los pobres. Pero qué bueno era y qué calidades le daba el hambre. Mis hermanos me miraban comer mientras ellos comían las "balas d'arbós" que yo les traía todos los días si estaban maduras. Sin embargo lo que más siento en este recuerdo, en esta imagen familiar, son las miradas de mi madre. ¡Com qué ternura nos envolvían los negros ojos de aquella desesperada mujer, desesperada por la preocupación de toda madre en dar de comer a siete hijos -que no habían pedido venir al mundo- y que los siete abren la boca a la vez, como una nidada de pájaros cuando llega la madre con el gusano en el pico!.

Caliente el estómago, subía corriendo la cuesta de la calle Rocosa para llegar a tiempo a las lecciones de noche, que, pagando, daba el barbero Sánchez, como también había tenido al republicano Ginesja, el mejor maestro que había tenido. Por la mañana siguiente, aún el sol no calentaba, recitando la lección de la noche para los pájaros y los árboles, volvía a hacer el camino, y debía llegar a la hora, pues era el cocinero de la cuadrilla de los destraleros y el vigilante del carbón. Lo cual os aclarará porqué firmo Ton "Carbomer", ya que generación tras generación hizo tanto carbón, que no solo nos ensuciaba la cara sino que nos dió el mote para toda la vida.

COINCIDENCIA Y DIFERENCIA

La coincidencia está, como veis, en que yo también tengo marcadas las huellas de estas montañas "que s'està molt tranquil", pero ¿hasta cuando esta tranquilidad ante un progreso y una especulación que no respeta nada?

Este interrogante no es una nota pesimista sino un clarín que llama a despertar. Aún estamos a tiempo.

Porque si expresa un deseo y una necesidad Angels Masó en su magnífico poema: "Ferien falta festes, balls i diversió", yo añadiré, y estando muy de acuerdo con él, que no deben servir para adormecernos, sino que el goce debe llevar la "Gemma nor" y ser sensibles a lo que aún se puede perder si se deja que el "aburrimiento" impere entre la vecindad.

Y aquí está la diferencia, Nenes del Sobirà, como podría decir la juventud de las Guillerías: no podemos permitir aburrirnos, porque hay mucho que hacer, y esto que me llaman un jubilado.

TON "Carboner" Des de MAUREILLES (Catalunya Nord)

normalització del CATALÀ

Dintre d'una etapa de la nostra història, cal analitzar el procés que va seguir la nostra llengua, un procés complicat però a la vegada esperançador.

El català avança amb dificultat, com si fos una flor que no s'acaba d'obrir del tot; en canvi en tenim una altra de color diferent que encara és ben oberta i bonica.

Fa uns anys en el nostre poble, amb alts i baixes, es va despertar una lluita continuada en favor de la plena recuperació de la nostra llengua, existia una voluntat de recuperació de la llengua en tots els àmbits, era quan hi havia el famós lema "En català si us plau".

Fa cosa de d'un any, la cosa es veu més negra que abans, l'atenció es centra sobretot a la política, i fins i tot algunes personalitats recentment ens han dit amb un tó pessimista que per recuperar el temps perdut aquets quaranta anys, potser en necessiterem el doble. També podem destacar un famós article de la revista "Els marges" en la qual es posa la situació de la llengua catalana molt inquietant i precaria.

Amb tot això dit, hem de veure molt clar que el català ha rebut - moltes sotregades, entre elles podríem citar: el volum de la immi- gració castellana - parlant que viu a Catalunya, la importància - que han adquirit avui dia els mitjans de comunicació, i les difi- cultats econòmiques que suposa mantenir una cultura minoritària, som una petita part de gent comparada amb les altres.

Encara que s'hagi ferit de mort a la nostra llengua, s'hi veu una possible recuperació amb el temps, però caldrà tenir molts bons - metges i bones medecines.

La situació actual l'estableix el dossier " Saber " la qual expo- saré molt breument amb dues àrees que jo he seleccionat.

LA NORMALITZACIÓ DEL CATALA: UN FET POPULAR.

El procés de normalització del català s'ha iniciat, però és len- tíssime, desigual. La castellanització fou feta a cops de decrets, d'amenaces i de càstigs i això es va produir quan havién estat ma- terialment destruïdes les institucions i les forces socials cata- lanes que eren el suport de la llengua catalana.

La catalanització s'ha de dur a través d'un procés democràtic, en un moment en què els aparells de l'estat franquista resten un gran part de vigents.

Si la castellanització es va fer d'una forma autoritària, la norma- lització del català, parteix de la base social. . El procés de ca- talanització té avui el seu suport fonamentalment en les classes - mitjanes i populars. Les raons per les quals el m'on obrer no és - un agent de catalanització son vàries: està format, dins un porcen- tatge altíssim, per immigrants.

Es catalanitza aquells sectors de la vida pública que estan en mans de les classes mitjanes i populars, i ha tres grups que hi desta- quen intel·lectuals, els tècnics i professors i en tercer lloc les - classes populars de les comarques.

EL CATALA ALS MITJANS DE COMUNICACIÓ

Se sent a dir molt que sense televisió catalana no farem res, no l'a- conseguirem pas la normalització del català; podríem dir que això és

ben cert. Els grans instruments de normalització del català només poden ser avui els mitjans de comunicació de masses i sobre tot la televisió i la ràdio. El fet que aquets mitjans continuïn mantenint el castellà com a llengua prioritària suposa un fet importantíssim per a la plena recuperació de la llengua catalana. Algú pot pensar que a la televisió hi ha hagut un avenç molt ràpid del català, considerant l'horari d'emissió. Però cal veure sobretot, quines hores han estat destinades a la T.V. en català; tothom sap que són precisament aquelles en què es dona una audiència mínima. Situar el programa en català a mitja tarda, per a quan s'acaba la programació ~~castellana~~, és condemnar-la a la marginació.

La situació és a la ràdio una mica més favorable, la proximitat més gran al públic, ha afavorit una presència del català superior a la de la televisió. Podem dir que inicialment el català ha estat utilitzat a la ràdio com element folklòric i les mostres més clàssiques de la cultura popular.

A les emissores barcelonines, els programes en català són encara molt minoritaris. La situació però és força diferent en les ràdios locals i comarcals que s'han beneficiat d'una major esponta neïtat lingüística de la població.

Cal advertir, però, que el català només s'utilitza com a llengua única i exclusivament en emissores de freqüència modulada, destinades en la seva majoria, a programes musicals. Una vegada més, el català queda confinat als mitjans de comunicació i als horaris marginats.

RAMÓN SOLÀ

la biblioteca

NOVETATS DEL MES DE MARÇ

- ATLAS DE LA NATURALAZA
- ATLAS DE TECNICA EDIFICATORIA
- ATLAS ELEMENTAL DE CIRUGIA
- DICCIONARI DE LES CIENCIES DE LA SOCIETAT ALS PAISSOS CATALANS
- GUIA DE LES RESIDENCIES I CLUBS PER A L'ANCIANITAT
- Marquès i Casanoves, Jaume - GIRONA VELLA (2 vols.)
- Fabra, Pompeu - LA LLENGUA CATALANA I LA SEVA NORMALITZACIO
- Carter, Ron - ELS ORIGENS DE LA HISTORIA
- Roca, Francesc - POLITICA ECONOMICA I TERRITORI A CATALUNYA
- Aristoteles - METAFISICA
- Baudelaire, Charles - OBRA COMPLETA EN POESIA
- Garcia Lorca, Federico - POETA EN NUEVA YORK
- Berceo, Gonzalo de - MILAGROS DE NUESTRA SEÑORA
- Soldevila, F. - HISTORIA DE ESPAÑA (8 tomos)
- MAESTROS ACTUALES DE LA PINTURA Y LA ESCULTURA CATALANAS (35 tomos)

ACTES PROGRAMATS PER LA BIBLIOTECA DE "LA CAIXA" durant el mes de MAIG de 1980

- Dia 9 - LA ENERGIA SOLAR (Conferencia amb projecció de diapositives) a les 22 hores a la Biblioteca.
- Dia 16 - A les 22 hores conferencia: APROFITAR LES DEIXALLES PER A RESPECTAR EL NOSTRE ENTORN
- Dia 24 i 31 - Curset de TITELLES ASSESORAMENT MONITORS per P. Rollo a les 4 de la tarda (assistència limitada)

DEMOGRAFIA

NAIXEMENTS

- 2-IV-80 Maria Dolors Aguilera Masferrer
- 10-IV-80 Eva Más Lopez
- 21-IV-80 Jordi Barret Garriga
- 19-IV--80 Montserrat Puig Masó
- 23-IV -80 Jordi Pla Roca

DEFUNCIONS

Engracia Ripoll Busquets

ELS COMPTES de TERRA

MES D'ABRIL - nº 5 - "TERRA" -----Tirada 350 butlletins

DESPESES =====

Industries Grafiques
DURAN (350 portades) --- 7.246
Copisteria "GRAN'S"----- 16.600
ALTRES----- 300

24.146

RESUM =====

INGRESOS----- 22.725
DESPESES----- 24.146

- 1.421.

PER VENDRE-----29 revistes

INGRESOS =====

Plaça Gravalosa:
121 revistes----- 9075
BAR MONTSENY
50 revistes----- 3.750
BAR GERRAT
15 revistes----- 1.125
LLIBRERIA DEZA
60 revistes----- 4.500
BAR CLUB
57 revistes----- 4.275

22.725

FOTOS DE CALAIXERA

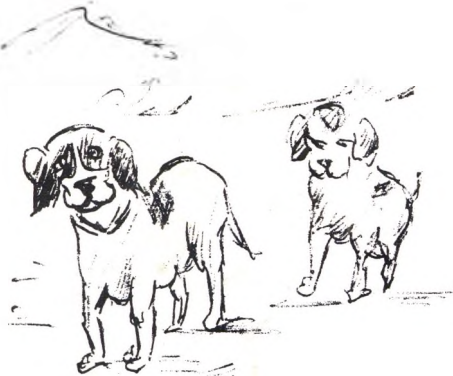
AQUET MATÍ HA NE VAT
 PARE I FILL SÓN A TAULA
 TRENQUEN EL CUC, FARINETES
 EN BROU BUFAT, DESPRES TOT
 DARRERA QUATRE MONGETES
 EN LLARDONS

SORTIRAN PER CERCAR EL
 RASTRE DE LA LLEBRE, ARRIBEN
 AL "COLL SURERA" I EL TROBARAN

JO DONO, ELS GOSSOS
 A LA BARRIADA, DE BAIX.
 LE LLEBRE JA SE
 BORDAT.

JOSEP JA ESTAVA ABI-
 SSAT EN LA PISTONERA
 A PUNT. TOT SEGUÏT,
 UN TRET LI HA DONAT.

AL ARRIBAR EL NOSTRE MAS....

MA ROSETTA PER DINAR, EN
 LA LLEBRE HA PREPARAT UN
 GRAN GUISAT

SEGONS VERSIÓ: JAUME PAGESPETIT

JOAN MIR